

БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК МЕТОД УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Формулювання цілей та актуальності роботи. Традиційно до основних задач обліку витрат відносять: 1) контроль господарської діяльності; 2) калькулювання цін; 3) прийняття управлінських рішень в області планування, формування виробничих програм тощо. Водночас практика свідчить, що однією з найважливіших функцій управління в частині витрат є планування стратегічних завдань підприємства щодо мінімізації витрат і контроль за процесом їх реалізації. Інформація, яка циркулює в рамках систем обліку, планування і контролю, не тільки забезпечує порівнянність цілей і завдань, які вирішуються на різних рівнях управління підприємством, але також є основою для прийняття оптимальних управлінських рішень. Одним з продуктів планування є бюджет, що може використовуватись як для короткострокових, так і для довгострокових планів. Саме бюджет є точкою перетину задач обліку і планування витрат, як функції управління.

Тема бюджетування не є новою, проте вона ще і досі не знайшла свого застосування в практиці діяльності підприємств готельного бізнесу, зокрема в частині управління витратами.

Метою дослідження є визначення прийнятності бюджетного планування для управління витратами готельних підприємств.

Стислий виклад основного матеріалу. Методи управління затратами переслідують різні цілі, відрізняються один від одного, універсальних немає. Тому необхідним є вибір методів управління затратами. Від правильності прийнятого рішення залежить можливість досягнення ефективності в управлінні затратами. Бюджетування покликане допомагати управлінцям в частині планування витрат.

При цьому оскільки витрати в готельному бізнесі будуть відрізнятись залежно від виду готельного номеру варто планування проводити у розрізі кожного з типів номерів окремо. Тобто говорячи про бюджетування, ми погоджуємося з А. В. Озеран [1] відносно того, що тут варто використовувати концепцію обліку витрат за центрами відповідальності. При цьому складання зведеного бюджету буде починатися з нижчого рівня управління, а далі ці бюджети послідовного узагальнюватимуться та координуватимуться на вищому шаблі управління.

При такому підході разом з делегуванням ряду обов'язків зі складання бюджету в готелях, чітко можна буде визначити перелік витрат залежно від типу номеру для якого складено бюджет, а для мережі готелів і залежно від його типу («зірковості»).

При цьому для готельних підприємств неприпустимими є фіксовані бюджети. Оскільки готельний бізнес є сезонним, а кількість наданих послуг залежить від попиту, що постійно коливається для готелів більш прийнятними є гнучкі бюджети, які передбачають зміни умов планування та аналіз відхилень. Відхилення ці здебільшого визначаються саме сезонністю та коливанням попиту, саме тому інформація про відхилення не обов'язково буде сигналізувати про недоліки в роботі того чи іншого готелю.

На ефективність використання бюджетного планування, як методу управління витратами, вказує ряд показників [2]. Використовуючи дані показники визначимо наскільки вони відображають адекватність застосування бюджетного планування для готельних підприємств:

1) управлінська орієнтація та інтеграція з іншими сферами управління (показник повністю задовольняється, оскільки бюджетування повністю вписується в функцію управління — планування);

2) внутрішня координація (використовуючи запропонований підхід на основні центрів відповідальності критерій повністю виконується);

3) якість реалізації функцій управління (якість лише підвищується);

4) інформаційна забезпеченість (інформація варіює залежно від типу готельного номеру, проте вона наявна);

5) планомірність та ефективність (визначається тим, що планові показники будуть більш обґрунтованими та чіткими).

Таким чином, бюджетне планування як метод управління витратами повністю може бути застосований до витрат готельного бізнесу.

Література

1. *Озеран А. В.* Управлінський облік витрат на підприємствах кондитерської галузі України // Автореф. на здобуття к.е.н за спеціальністю 08.06.04 — Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. — К.: КНЕУ, 2001.

2. *Погорелов Ю. С.* Вибір і обґрунтування методів управління затратами підприємства // Автореф. на здобуття к.е.н за спеціальністю 08.06.01 — Економіка, організація і управління підприємствами. — К.: НАУ, Інститут економіки промисловості, Донецьк, 2006.